ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 27. októbra 2005 *

Vo veci C-525/03,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 16. decembra 2003,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: X. Lewis, C. Loggi a K. Wiedner, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Fiengo, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk (spravodajca), C. Gulmann, R. Schintgen a J. Klučka,

generálny advokát: F. G. Jacobs,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. apríla 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 2. júna 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou žiada, aby Súdny dvor určil, že prijatím článku 1 ods. 2 a článku 2 ods. 1 až 3 uznesenia č. 3231 predsedu Rady ministrov z 24. júla 2002 o neodkladných opatreniach pre letecký boj proti lesným požiarom na vnútroštátnom území (GURI č. 177 z 30. júla 2002, s. 42, ďalej len „sporné uznesenie"), článkov, ktoré povoľujú uzatvorenie priamych zmlúv odchylne

od smerníc Spoločenstva v oblasti verejného obstarávania dodania tovaru a služieb, a najmä od spoločných pravidiel oznamovania a účasti upravených v hlavách III a IV smernice Rady 93/36/EHS zo 14. júna 1993 o koordinácii postupov verejného obstarávania dodania tovaru (Ú. v. ES L 199, s. 1; Mim. vyd. 06/002, s. 110), zmenenej a doplnenej smernicou Komisie 2001/78/ES z 13. septembra 2001 (Ú. v. ES L 285, s. 1; Mim. vyd. 06/004, s. 94, ďalej len „smernica 93/36"), a v hlavách III a V smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 322), zmenenej a doplnenej smernicou 2001/78 (ďalej len „smernica 92/50") pre nákup lietadiel na boj proti lesným požiarom, ako aj pre nákup hasičských služieb na požiare, ustanovení, ktoré taktiež umožňujú použiť vyššie uvedený postup pre nákup technologického a informatického vybavenia a rádiovysielacích prístrojov, bez splnenia ani jednej z podmienok odôvodňujúcich výnimku z vyššie uvedených spoločných pravidiel, a v každom prípade bez toho, aby bola zaručená akákoľvek forma oznamovania na účely zabezpečenia hospodárskej súťaže potenciálnych uchádzačov, si Talianska republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z uvedených smerníc, ako aj z článkov 43 ES a 49 ES.

Skutkový stav

2 Sporné uznesenie bolo prijaté na uplatnenie dekrétu predsedu Rady ministrov z 28. júna 2002 o vyhlásení výnimočného stavu na vnútroštátnom území do 31. októbra 2002 na účely leteckého boja proti lesným požiarom (GURI č. 161 z 11. júla 2002, s. 4).

3 Toto uznesenie oprávňovalo Corpo forestale dello Stato (lesná správa) jednak na nákup leteckého materiálu na boj proti lesným požiarom „priamou zmluvou výnimkou z právnej úpravy uvedenej v článku 4 [uvedeného uznesenia]", t. j. najmä

z vnútroštátnej právnej úpravy preberajúcej smernice 92/50 a 93/36, jednak na vybavenie sa, taktiež prostredníctvom priamych zmlúv, rádiovysielacími prístrojmi pre komunikáciu s lietadlami na boj proti požiarom. Okrem toho umožňovalo Dipartimento della protezione civile (odbor civilnej ochrany) využiť priame zmluvy na nákup zariadení určených na posilnenie technologického a informatického vybavenia, ako aj na nákup a vykonanie hasiacich leteckých služieb proti lesným požiarom.

4 Ministero delle Politiche agricole e forestali (ministerstvo poľnohospodárskej a lesnej politiky) na základe sporného uznesenia prijalo 28. októbra 2002 nariadenie č. 1619/2002, ktoré schválilo a umožnilo plnenie zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou Agusta SpA formou priamej zmluvy v zmysle uvedeného uznesenia, týkajúcej sa dodávky dvoch vrtuľníkov, sprievodného vybavenia, technickej podpory, náhradných dielov a všetkého, čo je nevyhnutné pre prevádzku týchto leteckých strojov.

Konanie pred podaním žaloby

5 Keďže sa Komisia domnievala, že ustanovenia sporného uznesenia, ktoré schvaľujú pridelenie zmlúv na dodanie tovaru a služieb na základe rokovacieho konania v prípadoch nepredpokladaných smernicami 92/50 a 93/96, sú v rozpore s týmito smernicami, ako aj s článkami 43 ES a 49 ES, vyzvala listom z 19. decembra 2002 Taliansku republiku na predloženie pripomienok k vytýkanému nesplneniu povinnosti v lehote jedného mesiaca.

6 Keďže Komisia nepovažovala pripomienky talianskej vlády predložené ako odpoveď na uvedený list za uspokojivé, adresovala Talianskej republike 3. apríla 2003 odôvodnené stanovisko, ktorým ju vyzýva, aby v lehote do jedného mesiaca od jeho doručenia prijala nevyhnutné opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto odôvodneným stanoviskom a najmä zrušila alebo zmenila určité ustanovenia sporného uznesenia, ako aj zrušila a zamedzila akýmkoľvek účinkom aktov a opatrení prijatých na účely uzatvárania zmlúv na dodanie tovaru na základe týchto ustanovení, ako aj v prípade, keď zmluvy na dodanie tovaru boli uzatvorené, odložila ich plnenie.

7 Vzhľadom na to, že odpovede Talianskej republiky na odôvodnené stanovisko Komisiu nepresvedčili, Komisia sa rozhodla podať túto žalobu.

O prípustnosti žaloby

8 Na úvod treba zdôrazniť, že Súdny dvor môže z úradnej povinnosti preskúmať, či sú splnené podmienky stanovené v článku 226 ES pre podanie žaloby o nesplnenie povinnosti (pozri najmä rozsudky z 31. marca 1992, Komisia/Taliansko, C-362/90, Zb. s. I-2353, bod 8, a z 15. januára 2002, Komisia/Taliansko, C-439/99, Zb. s. I-305, bod 8).

9 Z tohto pohľadu je bez účinku, pokiaľ Talianska republika v odpovedi na otázku položenú na pojednávaní považovala žalobu za prípustnú, zatiaľ čo vo svojom vyjadrení odporcu tvrdila, že uvedená žaloba je bezpredmetná, pretože sporné uznesenie prestalo spôsobovať akékoľvek účinky dokonca ešte predtým, ako Komisia namietla jeho zákonnosť, alebo požiadala o jeho zrušenie.

10 Taktiež je bez účinku okolnosť, že Talianska republika neuznala vytýkané nesplnenie povinnosti, rovnako uvádzaná Komisiou na pojednávaní na podporu prípustnosti svojej žaloby, keďže konanie o nesplnenie povinnosti štátom spočíva na objektívnom určení nedodržania povinností členským štátom, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy alebo z aktu sekundárneho práva (pozri najmä rozsudky z 1. októbra 1998, Komisia/Španielsko, C-71/97, Zb. s. I-5991, bod 14, a z 18. januára 2001, Komisia/Španielsko, C-83/99, Zb. s. I-445, bod 23).

11 V prvom rade treba určiť, ako to vyplýva z návrhu na začatie konania, že táto žaloba o nesplnenie povinnosti sa obmedzuje na článok 1 ods. 2 a článok 2 ods. 1 až 3 sporného uznesenia a nenapáda následné akty prijaté v rámci uplatňovania uvedeného uznesenia, ktoré boli napriek tomu uvedené v odôvodnenom stanovisku.

12 V druhom rade treba uviesť, že úlohou Komisie v rámci právomocí, ktoré jej vyplývajú z článku 226 druhého odseku ES, je z úradnej povinnosti a vo všeobecnom záujme Spoločenstva dbať na uplatňovanie Zmluvy členskými štátmi, ako aj opatrení prijatých inštitúciami na jej základe a zisťovať existenciu prípadných nesplnení povinností, ktoré z toho vyplývajú (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. augusta 1995, Komisia/Nemecko, C-431/92, Zb. s. I-2189, bod 21, a z 10. apríla 2003, Komisia/Nemecko, C-20/01 a C-28/01, Zb. I-3609, bod 29).

13 V tejto súvislosti zo samotného znenia článku 226 druhého odseku ES vyplýva, že Komisia môže podať na Súdny dvor žalobu o nesplnenie povinnosti len vtedy, ak dotknutý členský štát nevyhovel odôvodnenému stanovisku v lehote, ktorá mu bola stanovená na tento účel (pozri rozsudok z 31. marca 1992, Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 9).

14 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že existencia nesplnenia povinnosti sa musí posudzovať v závislosti na stave, aký bol v členskom štáte ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku (pozri najmä rozsudky z 31. marca 1992, Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 10; zo 4. júla 2002, Komisia/Grécko, C-173/01, Zb. s. I-6129, bod 7, a z 10. apríla 2003, Komisia/Francúzsko, C-114/02, Zb. s. I-3783, bod 9).

15 Treba teda skonštatovať, že sporné uznesenie prestalo spôsobovať akékoľvek právne účinky ku dňu ukončenia výnimočného stavu vyhláseného na celom území štátu do 31. októbra 2002 dekrétom predsedu Rady ministrov z 28. júna 2002, keďže lehota na uplatňovanie tohto uznesenia bola obmedzená lehotou stanovenou uvedeným dekrétom.

16 Sporné uznesenie, ktoré po 1. novembri 2002 už nebolo účinné, následkom toho vyčerpalo všetky svoje vlastné účinky pred uplynutím lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, a dokonca pred odoslaním výzvy. Keďže sa odôvodnené stanovisko týka len tohto jediného uznesenia, nesplnenie povinnosti vytýkané Talianskej republike v tejto žalobe, za predpokladu, že k nemu došlo, už v každom prípade nemohlo existovať ku dňu uplynutia uvedenej lehoty.

17 Z uvedeného vyplýva, že žaloba Komisie musí byť zamietnutá ako neprípustná.

O trovách

18 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Treba uviesť, že Talianska republika nenavrhla zaviazať Komisiu na náhradu trov konania. Každý účastník konania teda znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta ako neprípustná.

2. Komisia Európskych spoločenstiev a Talianska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy